

► **Janez Janša**

Slovensko narodno kazalište, 2007.

28. listopada 2006., Strojanovi, obitelj od 31 člana (uključujući i četrnaestoro djece) prisiljena je da uz pratnju policije napusti slovensko selo Ambrus i preseli se u izbjeglički centar u Postojni, 50 kilometara dalje. Dva su dana bili pod opsadom sugrađana koji su zahtijevali da napuste grad, uz prijetnju smrću. Strojanovi su cigani, Romi.

U mjesecima nakon „slučaja Ambrus“ bilo je sve više epizoda rasizma, posebice usmjerenih prema Romskim zajednicama. No najuznemirujućiji aspekt cijele epizode bila je činjenica da je politička elita dala legitimitet agresivnoj retorici stanovnika Ambrusa, preuzevši njihove poglede i na taj način normalizirajući stanje.

Taj je jezik ono o čemu nas *Slovensko narodno kazalište* poziva da razmislimo: o njegovoj grubosti, no prije svega o njegovim prijedorima: o njegovom otvorenom, agresivnom rasizmu. *Slovensko narodno kazalište* je instalacija utemeljena na kazališnom komadu koji funkcionira na dvije razine. Na pozornici su četiri glumca u redu jedan do drugoga. Imaju slušalice i mehanički ponavljaju fragmente medijske bure koja se podigla oko te epizode. U drugom planu pozornice je pet golemih plazma ekrana na kojima se prikazuje video u kojemu, na pozadini od pet mjesta koja simboliziraju protjerivanje Rom, Janez Janša (umjetnik koji je osmislio performans, a ne premijer) opsesivno ponavlja mantru „cigani.... cigani.... cigani“.